

ОСНОВНІ ПОДІЇ

- Обстріли у Новолуганському завдали ще більше страждань тисячам мирних жителів
- Тривожне зростання на сході країни кількості інцидентів, що пов'язані з мінами
- «Режим тиші» на новорічні свята надав деяке полегшення, але для того, щоб людські страждання скінчилися, необхідне остаточне припинення вогню
- Зимові умови погіршують гуманітарну ситуацію
- У 2018 році потрібно 187 мільйонів доларів для надання допомоги 2,3 мільйона людей, які її потребують – План Гуманітарного Реагування (ПГР), Україна

Старенька жінка стоїть перед своїм будинком у селі Травневе, що знаходиться біля «лінії розмежування» на сході України/ Фото: УКГС Україна/ С. Ішинов

У цьому випуску

Інтенсивні обстріли Новолуганського С.1

Зростає кількість жертв серед

цивільного населення С.1

Погіршення гуманітарної ситуації С.2

План Гуманітарного Реагування на 2018 рік С.5

Обстріли у Новолуганському – 3 500 громадян у тяжкій ситуації

З настанням суворої зими в Україні погіршуються добробут і ситуація з захистом тисяч людей, які живуть вздовж «лінії розмежування». У той час як приблизно 200 000 людей, які живуть на підконтрольних Уряду територіях (ПУТ) у радіусі п'яти кілометрів від «лінії розмежування» вже й так переживають щоденні обстріли, тисячі з них опинилися у ще більшій небезпеці, коли інтенсивні обстріли ще більш активізувалися 18 грудня. Одне з місць, що дуже постраждало від обстрілів – це селище Новолуганське у Донецькій області. Райони біля Горлівки та Ясинуватої також пережили ескалацію бойових дій.

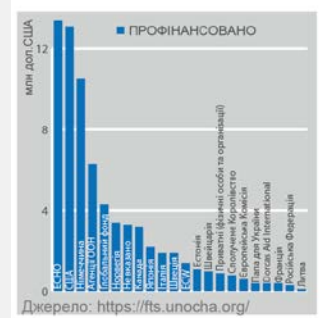
Коли почався щільний обстріл житлових районів Новолуганського ракетною системою залпового вогню («Град»), багато дітей вдома чекали на вечерю, матері поверталися з роботи, а літні люди відпочивали. Під час цього обстрілу було поранено вісім людей, у тому числі дитину. Від обстрілу постраждала система надання важливих послуг – порушилося постачання води, газу, електроенергії та належного житла, тепла та їжі. Повідомлялося про сотні пошкоджених або зруйнованих будинків та квартир. З погіршенням гуманітарної ситуації приблизно 400 осіб переїхали у більш безпечні місця.

З метою реагування на ситуацію гуманітарні установи та органи місцевої влади надавали своєчасну і добре скоординовану допомогу та захист, включно з матеріалами для аварійного будівництва, генераторами, ковдрами та продуктами харчування. Ситуація залишається складною, але зараз, як повідомляється, люди повертаються додому. Цей інцидент ще раз продемонстрував, що будь-хто з 600 000 людей, у тому числі 100 000 дітей, які живуть по обидві сторони «лінії розмежування», ризикує опинитися в пастці триваючих бойових дій, не кажучи вже про ризики мін та боєприпасів, що не розірвалися. Захист людей є найважливішим завданням. Остаточне припинення вогню - це єдине тривале гуманітарне рішення для сходу України.

Кількість жертв серед цивільного населення зростає

Конфлікт на сході України - один з найбільших за кількістю жертв серед конфліктів у Європі після Другої світової війни, і кількість жертв продовжує зростати. У грудні 2017 року УВКПЛ зафіксував 39 жертв серед цивільних осіб, що були пов'язані з

ФІНАНСУВАННЯ (2017)

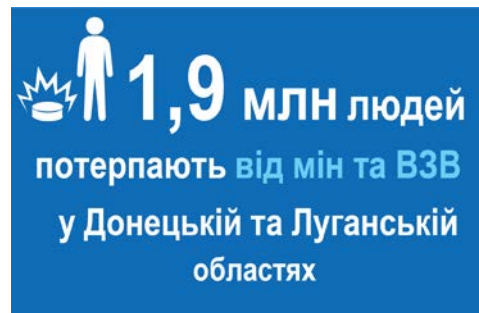
конфліктом (7 загиблих та 32 поранених). Це на 56 відсотків більше, ніж у листопаді, коли загинуло 5 цивільних осіб та було поранено ще 20. Кількість жертв серед цивільного населення у грудні також є найвищою з серпня 2017 року, коли загинули або отримали поранення 42 цивільні особи. Основними причинами жертв серед мирних жителів залишаються обстріли, включно з вогнепальною зброєю, а також міни, боеприпаси, що не розірвалися, та вибухонебезпечні залишки війни (ВЗВ).

2017 рік також був одним із найбільш смертоносних календарних років з огляду на кількість жертв серед цивільного населення. УВКПЛ підтверджує, що загинуло 105 цивільних осіб та 486 осіб отримали поранення, загальна кількість жертв становила 591 громадян, що на 6 відсотків більше, ніж у 2016 році.

18 грудня Міністерство закордонних справ Російської Федерації оголосило про рішення відкликати своїх представників зі Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню та стабілізації лінії розмежування сторін (СЦКК) й виконало його наступного дня. Це може поставити під сумнів здатність СЦКК й надалі сприяти гуманітарній діяльності та руху у регіоні конфлікту на сході України, а також мати можливі негативні наслідки для виконання домовленостей про припинення вогню. Але 23 грудня на зустрічі Тресторонньої контактної групи (ТКК) у Мінську сторони конфлікту погодились на так зване «різдвяне припинення вогню». Результатом домовленості стало відносне затишшя у бойових діях, однак польові звіти вказують на те, що конфлікт все ще залишається активним, і деякі території з обох боків «лінії розмежування» потерпають щодня.

Забруднення мінами – тривожне питання захисту

У 2017 році інциденти, пов'язані з мінами, були одними з найчастіших причин жертв серед цивільного населення. Суттєве занепокоєння викликають повідомлення про саморобні вибухові пристрої (СВП) або ВЗВ поблизу навчальних закладів та інших територій, де часто грають діти. Інцидент, про який повідомлялося у листопаді, коли у місцевій школі у Старомихайлівці (Донецька область) від вибуху міни загинув один учень, а ще двоє були травмовані, свідчить про небезпеку для життя, яку несе в собі

Наразі, конфлікт на сході України – це один з найбільших за кількістю жертв конфліктів у Європі з часів Другої світової війни

забруднення мінами, і це ризик, з яким у повсякденному житті стикаються тисячі школярів. Забруднення мінами поширене як на ПУТ, так і на невідконтрольованих Урядом територіях (НПУТ) вздовж «лінії розмежування», і особливо гостро ця проблема відчувається на контрольних пунктах, де щодня збираються тисячі людей. Кластер Захисту повідомляє, що близько 1,9 мільйона людей постраждали від мін та ВЗВ в обох областях, що потерпають від конфлікту. У 2017 році УВКПЛ підтвердив приблизно 158 випадків, пов'язаних з мінами та виказав стурбованість щодо безпеки та захисту мільйонів людей. Процес розмінування та просвітницьких заходів з мінної безпеки триває, але в постраждалих від конфлікту районах треба зробити ще більше для забезпечення збереження життя та безпеки.

Гуманітарна ситуація в усіх секторах погіршується

Регулярні обстріли критично важливої інфраструктури несуть ризик для мільйонів

Попри численні заклики дотримуватися Міжнародного гуманітарного права (МГП) та Комплексу заходів з виконання мінських угод стосовно захисту цивільного населення та інфраструктури, снаряди продовжують потрапляти на критичні системи водопостачання та трубопроводи або поблизу них. Лише в грудні Донецьку фільтрувальну станцію (ДФС) обстріляли кілька разів, і персонал ДФС, який часто ризикує своїм життям, щоб забезпечити безперервне водопостачання для близько 345 000 осіб, був змушений ховатися у бомбосховищах. У кожному випадку ДФС продовжувала працювати без перебоїв завдяки відвазі персоналу. Однак будь-яке порушення у водопостачанні означало б припинення постачання та, як наслідок, крах систем опалення. Наслідки такого сценарію можуть бути руйнівними, і коли на сході країни температура впаде нижче -15 градусів Цельсія, майже 1,8 мільйона людей будуть змушені шукати притулок, тепло, житло та воду.

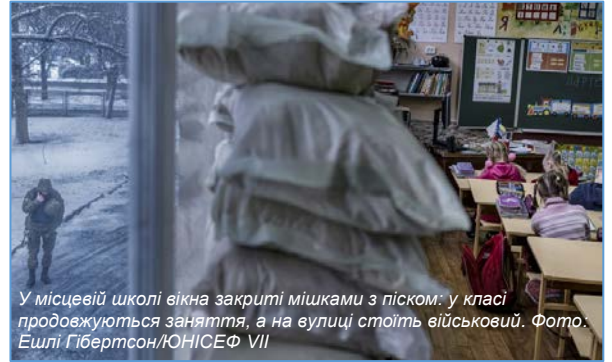
Повідомлення про обстріли продовжували надходити протягом листопада-грудня, коли вони впливали на роботу інших водних об'єктів, таких як Горлівська фільтрувальна станція (ГФС) або водонасосна станція «Світлична». На цих об'єктах зберігаються небезпечні хімічні речовини, такі як хлорний газ, і тому потенціальна екологічна катастрофа є очевидною. Кластер ВСГ повідомив про 135 інцидентів, що вплинули на об'єкти водопостачання та водовідведення в 2017 році, і лише за останні два місяці було зафіксовано 27 інцидентів.

Крім того, ситуація на сході України ще більше загострюється, оскільки інфраструктура постачання електроенергії дуже зношена. Починаючи з листопада, через несприятливі погодні умови сталося відключення електроенергії для близько 2 600 домогосподарств у 21 населеному пункті Луганської області. Більше того, 21 000 домогосподарств у 63 населених пунктах залишилися без електроенергії. За повідомленнями, на ПУТ Луганської області вітер пошкодив лінії електропередачі, тимчасово залишивши 24 000 будинків без електропостачання. Про такі випадки повідомляється практично щодня, і саме цивільне населення несе на собі основний тягар. Відсутність фінансових ресурсів у поєднанні із нестабільними умовами безпеки означає, що не завжди можна негайно відновити електропостачання та унеможливило проведення швидких ремонтів.

Загроза для дітей

Кластер освіти повідомляє, що внаслідок триваючого конфлікту у 2017 році в цілому було пошкоджено 42 навчальних заклади по обидві сторони від «лінії розмежування». Кластер підкреслює, що не було жодного місяця коли б не повідомлялося про пошкодження шкіл або обмеження доступу до освіти. Тривожною тенденцією є зареєстровані випадки інцидентів, коли такі напади траплялися вдень, коли у школах знаходилися учні та вчителі.

Окрім того, що заклади освіти зазнали фізичної шкоди, у 2017 році принаймні 22 заклади освіти були вимушені закритися на декілька днів або тижнів через небезпечну ситуацію поряд з ними. Таким чином, у 2017 році в цілому від конфлікту безпосередньо постраждали 64 навчальних заклади: вони або зазнали пошкоджень через конфлікт, або були вимушені тимчасово закритися, що вплинуло на доступ до освіти для принаймні 6 500 дітей. Повідомлялося, що лише під час останньої ескалації бойових дій 18 грудня було пошкоджено сім шкіл.

У місцевій школі вікна закриті мішками з піском: у класі продовжуються заняття, а на вулиці стоїть військовий. Фото: Ешлі Гібертсон/ЮНІСЕФ VII

Продовольча безпека викликає занепокоєння, вона негативно впливає на більш ніж 1,2 мільйона людей

Тривалий конфлікт на сході України має серйозні негативні наслідки: виявилось, у двох східних областях 1,2 мільйона людей відчувають продуктову небезпеку. Комплексна спільна оцінка, проведена Кластером Продовольчої безпеки та Засобів до існування (FSLC), вказує на те, що зростання продовольчої небезпеки на Донбасі вдвічі порівняно з 2016 роком зумовлене постійно зростаючим соціально-економічним розривом між ПУТ та НПУТ, що призводить до труднощів у доступі до ринків, до інфляції, зростання безробіття та браку засобів до існування. На ПУТ рівень надзвичайної продовольчої небезпеки у порівнянні з 2016 роком залишився стабільним: приблизно 26 000 вразливих людей, які найбільше потребують продовольчої допомоги. На НПУТ цей рівень збільшився втричі до рівня 5 відсотків: близько 150 000 осіб, які відчувають харчову небезпеку. Вразливість людей ще більше загострюється через зростаюче застосування негативних стратегій виживання, і на НПУТ цей показник досяг надзвичайно високого рівня у 87 відсотків. FSLC знов зазначає, що зимою ціни на продукти харчування зазвичай ростуть, як і щоденна потреба у калоріях. Протягом звітного періоду сума соціальних виплат, включно з пенсіями, залишалася відносно незмінною. Сім'ї виживають, скорочуючи інші витрати, та вимушено роблять неможливий вибір між медикаментами, опаленням та освітою власних дітей, щоб забезпечити основне щоденне споживання їжі.

Підтримувати інтерес донорів стало дуже важко як для України, так і для Всесвітньої продовольчої програми (ВПП) Організації Об'єднаних Націй, провідної гуманітарної організації, що надає продовольчу допомогу в надзвичайних ситуаціях. Програма оголосила про поступове згортання своєї діяльності в Україні до середини 2018 року. Визнано, що існує нагальна потреба у вирішенні основних потреб та відновленні засобів до існування людей, які знаходяться у найбільшій продовольчій небезпеці в Україні, однак для цього потрібно набагато більше фінансування, а також сильніші заходи з розвитку. ВПП закликала своїх поточних партнерів - неурядові організації, які реалізовували заходи ВПП – шукати пряме фінансування та тісно співпрацювати з іншими агенціями ООН, а також іншими гуманітарними партнерами, які мають кращі позиції, кращий доступ та більше коштів, та намагатися забезпечити отримання життєво важливої допомоги найбільш вразливими верствами населення.

Сільське господарство - одне з основних джерел продуктів харчування та засобів до існування для тисяч людей – також зітнулося з наслідками триваючого конфлікту. В «Оцінці соціально-економічного впливу та потреб на сході України», що була

Люди вимушені робити неможливий вибір між їжею, ліками, житлом або освітою для власних дітей

проведена ФАО, як основну перешкоду визначено відсутність доступу до якісних сільськогосподарських ресурсів. Зростання цін, обмежена функціональність ринків, обмежений доступ до пасовищ, забруднення мінами та триваюча незахищеність у результаті призводять до недостатніх запасів корму для тварин, що є необхідним для підтримки самовиробництва на рівні домогосподарств. Це негативно впливає на рівень життя найуразливіших верств населення та сприяє підвищенню продовольчої небезпеки.

Проблемні питання негативно впливають на 1,6 мільйона внутрішньо переміщених українців

Останній [звіт](#) Національної Системи Моніторингу про ситуацію з внутрішньо переміщеними особами (ВПО) в Україні, що був проведений Міжнародною організацією з міграції (МОМ), демонструє деяке поліпшення у соціально-економічних тенденціях для багатьох вимушених переселенців по всій країні, в той час як більшість з них й надалі щодня стикаються з серйозними викликами. Звіт зазначає, що у період з березня 2016 року по грудень 2017 року спостерігалось 15-відсоткове зростання зайнятості вимушених переселенців або збільшення середнього доходу переселенців з липня 2017 року. Попри цю позитивну тенденцію, частка домогосподарств ВПО, які мають «достатньо коштів лише для покриття потреб у харчуванні», залишається високою, у грудні 2017 року вона складала 33 відсотка. Приблизно 11 відсотків ВПО повідомили, що їм доводиться «обмежувати витрати навіть на харчування». Крім того, ВПО й надалі покладаються на державну допомогу, яку ВПО, опитані в рамках дослідження, вказали як друге найчастіше джерело доходів.

З огляду на конфлікт, що триває, та обмежені перспективи повернення багато вимушених переселенців все ще відчувають себе у безвиході, оскільки не можуть вирішити, чи залишитися в приймаючих громадах та боротися з численними викликами, чи повернутися додому, навіть якщо там тривають бойові дії. Шістдесят відсотків респондентів на НПУТ повідомили, що вони повернулися тому, що тут у них приватна власність і їм не треба сплачувати оренду за житло з її так обмежених фінансових ресурсів. Основна різниця між ВПО на ПУТ та тими, хто повернувся до НПУТ, полягає в оцінці власної безпеки. Лише 31 відсоток опитаних людей, які повернулися на НПУТ, повідомили, що вони відчувають себе у безпеці, у порівнянні з 86 відсотками ВПО на ПУТ.

Гуманітарне реагування продовжується попри всі виклики

ЛЮДИ, ЯКИМ НАДАНА ДОПОМОГА (загалом, січень-вересень 2017 р.)

Гуманітарні організації провели огляд поточної діяльності з реагування та підготували [інформаційну дошку](#) за січень-вересень 2017 р. Попри труднощі та виклики, пов'язані з гуманітарним доступом та постійною небезпекою, гуманітарна спільнота надала допомогу та захист більш ніж 1,2 мільйона людей в усіх секторах. Допомога включала програми з надання допомоги як у натуральному вигляді, так й грошові заходи, та концентрувалася на найбільш уразливих групах населення на постраждалих від конфлікту територіях.

Більше ніж 1,2 мільйона людей отримали допомогу та захист у період з січня по вересень 2017 р.

Також повідомлялося, що у період з листопада по грудень 2017 року Російська Федерація відправила два конвої до Донецької та Луганської областей (НПУТ), з майже 950 тоннами гуманітарної допомоги (а саме, продуктові набори та подарунки для дітей, підручники та медичні вироби).

Гуманітарні організації аналізують діяльність з реагування за 2017 рік в цілому і підготують звіт за рік до кінця лютого 2018 року. Звіт продемонструє досягнення, проаналізує прогалини та виклики, з якими міжнародна гуманітарна спільнота зіткнулася у 2017 році, щоб цю інформацію можна було використати у діяльності з реагування у 2018 році.

Гуманітарні організації продовжують раціонально використовувати ресурси та адаптувати прагматичні підходи до надання допомоги та захисту людям, які їх потребують. Проте значне недофінансування Плану гуманітарного реагування на 2017 рік (ПГР) викликає велике занепокоєння. Гуманітарні організації завершили 2017 рік лише з 35 відсотками фінансування (70 мільйонів доларів США із зміненої

Статус фінансування ПГР 2017 (станом на 31 січня 2018 р.)

потрібної суми у 204 мільйони доларів США). Попри те, що багато сум фінансування для України в 2017 році все ще треба занести до Служби фінансового моніторингу (СФМ), тенденція скорочення фінансування протягом декількох років в Україні є тривожною ознакою, адже гуманітарні потреби все ще залишаються гострими, а кількість постраждалих людей складає 4,4 мільйона.

З метою забезпечення ефективного використання наявних ресурсів, реєстрації та визнання внесків, донорам та партнерам запропонували відобразити заявлені, сплачені та отримані внески за адресою: <https://fts.unocha.org>.

3,4 мільйона українців потребують допомоги та захисту – презентація Плану гуманітарного реагування (ПГР) на 2018 рік, сума фінансування складає 187 мільйонів доларів США

Четвертого грудня Координатор з гуманітарних питань в Україні (ГК) разом з Міністром з питань тимчасово окупованих територій та ВПО (МТОТ) презентували [План гуманітарного реагування \(ПГР\) на 2018 рік](#) для України. Більш ніж 100 представників посольств, агенцій ООН, НУО, Уряду та громадського суспільства взяли участь у заході. У рамках запуску ПГР на 2018 рік, 7 грудня Координатор з гуманітарних питань разом з Постійним представником України при відділенні ООН в Женеві та представниками Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та МНУО Save the Children проінформували держави-члени ООН та гуманітарні агенції, що базуються у Женеві, про гуманітарну кризу на сході України.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ ПГР НА 2018 РІК

Сума необхідного фінансування ПГР у 187 мільйонів доларів базується на ретельно підготовленому плані з чіткими пріоритетами. Використовуючи цей план, більш ніж 32 міжнародні та 16 національних організацій мають намір надати допомогу та захист більш ніж 2,3 мільйона людей з найуразливіших верств населення протягом 2018 року. Хоча потреби в усіх секторах є важливими, і спостерігається їх поступове зростання, зменшення суми фінансування на 2018 рік у порівнянні з 2017 роком пояснюється чіткою пріоритетністю проектів, які включені в план, і також сучасним контекстом ситуації в Україні, особливо щодо гуманітарного доступу та можливостей організацій.

Виконання плану вже розпочалося і терміново потрібно фінансування, щоб у суворі зимові місяці надати допомогу та підтримку найуразливішим групам населення на сході країни. У своєму виступі на презентації ПГР на 2018 рік для України Координатор з гуманітарних питань **підкреслив**, що: «Люди на сході України все ще страждають від наслідків конфлікту, що й досі триває. І хоча новини з України вже не на перших шпальтах газет, люди так само потребують нашої допомоги», - та закликав міжнародну спільноту продемонструвати єдність та підтримати звернення.

Найбільший обмін полоненими з 2014 року

З позитивного варто відзначити, що 27 грудня відбувся найбільший з початку конфлікту обмін полоненими – у рамках виконання Мінських домовленостей. Загалом, за участю відповідних міжнародних організацій, було звільнено 300 осіб. У заяві речника Генерального секретаря ООН по Україні вказано, що Генеральний секретар **привітав** обмін полоненими та затриманими та виразив сподівання, що це стане позитивним кроком для зміцнення довіри між сторонами. Генсек ООН також закликав усі сторони здійснити подальші дії у цьому напрямку та до повного виконання угоди про припинення вогню і подальшої співпраці щодо виконання взятих на себе зобов'язань відповідно до Мінських домовленостей.

За більш детальною інформацією звертайтеся:

Інгрід Макдональд, Голова офісу, macdonaldi@un.org, тел. +380 50 440 90 05

Джейк Морланд, відділ гуманітарної координації та реагування УКГС ООН у Нью-Йорку, morland@un.org, тел. +1 917 224 0621

Валіджон Раноєв, спеціаліст з питань громадської інформації та звітності, ranoev@un.org, тел. +380 50 422 39 43

Інші гуманітарні бюлетені УКГС ООН опубліковані за адресою: <http://www.humanitarianresponse.info/operations/ukraine> | www.unocha.org | www.reliefweb.int | [Facebook](#) | [Subscribe to regularly receive OCHA Ukraine products](#)